

C/2024/1459

14.2.2024

BESLUIT VAN DE COMMISSIE
van 24 januari 2024
tot oprichting van het Europees Bureau voor artificiële intelligentie

(C/2024/1459)

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Artificiële intelligentie (AI) is een snel evoluerende verzameling van technologieën die kan bijdragen aan een brede waaier van economische en maatschappelijke voordelen in alle industrieën en sociale activiteiten. Tegelijkertijd kan artificiële intelligentie, afhankelijk van de omstandigheden waarin ze wordt toegepast en gebruikt, risico's opleveren en schade toebrengen aan de openbare belangen en grondrechten die door de Uniewetgeving worden beschermd.
- (2) De Commissie heeft een voorstel ingediend voor een verordening tot vaststelling van geharmoniseerde regels betreffende artificiële intelligentie (verordening artificiële intelligentie) en tot wijziging van bepaalde wetgevingshandelingen van de Unie ⁽¹⁾, die als doel heeft de ontwikkeling, het gebruik en de adoptie op de interne markt van artificiële intelligentie te bevorderen en tegelijk voorziet in een hoog niveau van bescherming van de openbare belangen, zoals gezondheid en veiligheid en de bescherming van de grondrechten, zoals erkend en beschermd door het Unierecht. De voorgestelde verordening is een van de maatregelen van de Commissie die gericht zijn op het verwezenlijken van de tweeledige doelstelling om de adoptie van AI te bevorderen en de risico's in verband met bepaalde toepassingen van dergelijke technologie aan te pakken. Verdere maatregelen zijn onder meer het "gecoördineerd plan inzake artificiële intelligentie" in haar herziening van 2021 ⁽²⁾, initiatieven van sectoraal beleid ter bevordering van de adoptie van AI of financieringsprogramma's van de Unie, zoals die welke zijn vastgesteld bij de Verordeningen (EU) 2021/694 ⁽³⁾ en (EU) 2021/695 ⁽⁴⁾ van het Europees Parlement en de Raad.
- (3) De complexiteit en de steeds bredere adoptie van AI, met name wanneer deze gebaseerd is op de meest geavanceerde modellen, en de noodzaak om sneller vooruitgang te boeken bij de verwezenlijking van de doelstellingen en streefcijfers van het bij Besluit (EU) 2022/2481 van het Europees Parlement en de Raad ⁽⁵⁾ vastgestelde beleidsprogramma voor het digitale decennium, tonen aan dat aanvullende maatregelen nodig zijn om het inzicht in capaciteiten, trends en potentiële risico's te bevorderen en om de veilige ontwikkeling en het veilige gebruik van AI-technologieën in de Unie te ondersteunen.
- (4) Het is noodzakelijk deskundigheid en capaciteiten op het niveau van de Unie te ontwikkelen om dit inzicht te bevorderen, bij te dragen aan de uitvoering en handhaving van de komende verordening tot vaststelling van geharmoniseerde regels inzake artificiële intelligentie, en bij te dragen tot de uitvoering van internationale regels en beginselen inzake AI, zoals de gedragscode van de G7 en richtsnoeren voor ontwikkelaars van geavanceerde AI-systemen.
- (5) Tegen deze achtergrond moeten de fundamentele principes voor één enkel governancestelsel voor AI in de Unie worden gelegd door een structuur op te zetten die de vooruitgang op het gebied van artificiële-intelligentiemodellen, inclusief AI-modellen voor algemene doeleinden, en de interactie met de wetenschappelijke gemeenschap moet monitoren, die een sleutelrol moet spelen bij onderzoeken, proeven en handhaving, en die een mondiale gerichtheid moet hebben.

⁽¹⁾ COM(2021) 206 final.

⁽²⁾ COM(2021) 205 final.

⁽³⁾ Verordening (EU) 2021/694 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2021 tot oprichting van het programma Digitaal Europa en tot intrekking van Besluit (EU) 2015/2240 (PB L 166 van 11.5.2021, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/694/oj>).

⁽⁴⁾ Verordening (EU) 2021/695 van het Europees Parlement en de Raad van 28 april 2021 tot vaststelling van Horizon Europa — het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie, tot vaststelling van de regels voor deelname en verspreiding en tot intrekking van Verordeningen (EU) nr. 1290/2013 en (EU) nr. 1291/2013 (PB L 170 van 12.5.2021, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj>).

⁽⁵⁾ Besluit (EU) 2022/2481 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2022 tot vaststelling van het beleidsprogramma voor het digitale decennium tot 2030 (PB L 323 van 19.12.2022, blz. 4, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2022/2481/oj>).

- (6) Daarom moet binnen de Commissie een Europees Bureau voor artificiële intelligentie worden opgericht dat deel uitmaakt van de administratieve structuur van het directoraat-generaal Communicatienetwerken, Inhoud en Technologie en onder zijn jaarlijkse beheersplan valt.
- (7) Het Europees Bureau voor artificiële intelligentie moet functioneren in overeenstemming met de interne processen van de Commissie ⁽⁶⁾ en de oprichting ervan mag geen afbreuk doen aan de bevoegdheden van de nationale bevoegde autoriteiten en de organen en instanties van de Unie op het gebied van het toezicht op AI-systemen, zoals bepaald in de komende verordening tot vaststelling van geharmoniseerde regels inzake artificiële intelligentie en andere sectorale wetgeving van de Unie. Het doet geen afbreuk aan de taken van andere diensten van de Commissie op hun respectieve bevoegdheidsgebieden en van de Europese Dienst voor extern optreden op het gebied van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid. Het Europees Bureau voor artificiële intelligentie moet zijn taken, met name het uitbrengen van richtsnoeren, uitoefenen op een wijze die de activiteiten van relevante organen en instanties van de Unie in het kader van sectorspecifieke wetgeving niet dupliceert.
- (8) Om ervoor te zorgen dat de voorbereiding van de uitvoering van de komende verordening tot vaststelling van geharmoniseerde regels inzake artificiële intelligentie zo spoedig mogelijk van start kan gaan, moet dit besluit met spoed in werking treden, voorafgaand aan de vaststelling van die verordening, na het politieke akkoord dat de medewetgevers op 8 december 2023 hebben bereikt. Zodra de verordening is vastgesteld, kan dit besluit worden herzien,

BESLUIT:

Artikel 1

Oprichting

Het Europees Bureau voor artificiële intelligentie (het "Bureau") wordt opgericht.

Het Bureau maakt deel uit van de administratieve structuur van het directoraat-generaal Communicatienetwerken, Inhoud en Technologie (het "directoraat-generaal").

Artikel 2

Missie en taken

1. Het Bureau voert de in artikel 3 vermelde taken uit met het oog op de uitvoering en handhaving van de komende verordening tot vaststelling van geharmoniseerde regels inzake artificiële intelligentie (de "komende verordening").
2. Het Bureau heeft de volgende bijkomende taken:
 - a) het bijdragen tot de strategische, coherente en doeltreffende benadering van de Unie van internationale initiatieven op het gebied van AI uit hoofde van artikel 7, in coördinatie met de lidstaten en in lijn met de standpunten en het beleid van de Unie;
 - b) het bijdragen tot de bevordering van acties en beleidsmaatregelen in de Commissie die de maatschappelijke en economische voordelen van AI-technologieën benutten uit hoofde van artikel 5;
 - c) het ondersteunen van de versnelde ontwikkeling, de versnelde uitrol en het versnelde gebruik van betrouwbare AI-systemen en -toepassingen die maatschappelijke en economische voordelen opleveren en bijdragen tot het concurrentievermogen en de economische groei van de Unie. Het Bureau bevordert met name innovatie-ecosystemen door samen te werken met relevante publieke en private actoren en de start-upgemeenschap;
 - d) het monitoren van de ontwikkeling van AI-markten en -technologieën.

⁽⁶⁾ Het is geen Europees Bureau in de zin van het Financieel Reglement, Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juli 2018, artikel 2, lid 26.

3. Bij de uitvoering van de in de leden 1 en 2 van dit artikel bedoelde taken, werkt het Bureau samen:
- met belanghebbenden, met name deskundigen uit de wetenschappelijke gemeenschap en AI-ontwikkelaars, uit hoofde van artikel 4;
 - met de betrokken directoraten-generaal en diensten van de Commissie uit hoofde van artikel 5;
 - met alle relevante organen en instanties van de Unie, met inbegrip van de Gemeenschappelijke Onderneming Europese high-performance computing (EuroHPC), uit hoofde van artikel 6;
 - met de autoriteiten en organen van de lidstaten, namens de Commissie.

Artikel 3

Uitvoering van de komende verordening

1. Het Bureau vervult de volgende taken die voortvloeien uit de komende verordening:
- het ontwikkelen van instrumenten, methoden en benchmarks voor het evalueren van de capaciteiten van AI-modellen voor algemene doeleinden, met name voor zeer grote AI-modellen voor algemene doeleinden met systeemrisico's;
 - het monitoren van de uitvoering en toepassing van regels inzake AI-modellen en -systemen voor algemene doeleinden, met name wanneer het model en het systeem door dezelfde aanbieder worden ontwikkeld;
 - het monitoren van het ontstaan van onvoorziene risico's die voortvloeien uit AI-modellen voor algemene doeleinden, onder meer door te reageren op waarschuwingen van het wetenschappelijk panel;
 - het onderzoeken van mogelijke inbreuken op regels inzake AI-modellen en -systemen voor algemene doeleinden, onder meer door klachten en waarschuwingen te verzamelen, bij te dragen aan de voorbereiding van besluiten van de Commissie en evaluaties uit te voeren uit hoofde van de komende verordening;
 - het waarborgen dat wanneer een AI-systeem binnen het toepassingsgebied van relevante Uniewetgeving valt waarvoor de Commissie toezichts- en handhavingsbevoegdheden heeft, zoals uit hoofde van Verordening (EU) 2022/2065 van het Europees Parlement en de Raad ⁽⁷⁾ of Verordening (EU) 2022/1925 van het Europees Parlement en de Raad ⁽⁸⁾, het toezicht op en de handhaving van die wetgeving volledig wordt gecoördineerd met het toezicht op en de handhaving van de komende verordening;
 - het ondersteunen van de uitvoering van regels inzake verboden AI-praktijken en AI-systemen met een hoog risico in coördinatie met relevante instanties die verantwoordelijk zijn uit hoofde van sectorale wetgeving, met inbegrip van het faciliteren van informatie-uitwisseling en samenwerking tussen nationale autoriteiten, het verzamelen van kennisgevingen en het opzetten van informatieplatforms en databanken, met name wanneer een AI-model of -systeem voor algemene doeleinden is geïntegreerd in een AI-systeem met een hoog risico.
2. Om bij te dragen tot de doeltreffende uitvoering van de komende verordening wordt het Bureau bovendien belast met:
- het bijstaan van de Commissie bij de voorbereiding van relevante besluiten van de Commissie en van uitvoeringshandelingen en gedelegeerde handelingen;
 - het faciliteren van de uniforme toepassing van de komende verordening;
 - het bijstaan van de Commissie bij het opstellen van aanwijzingen en richtsnoeren ter ondersteuning van de praktische uitvoering van de komende verordening, en het ontwikkelen van ondersteunende instrumenten, zoals gestandaardiseerde protocollen en beste praktijken, in overleg met de relevante diensten van de Commissie en de relevante organen en instanties van de Unie;

⁽⁷⁾ Verordening (EU) 2022/2065 van het Europees Parlement en de Raad van 19 oktober 2022 betreffende een eengemaakte markt voor digitale diensten en tot wijziging van Richtlijn 2000/31/EG (digitaal dienstenverordening) (PB L 277 van 27.10.2022, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj>).

⁽⁸⁾ Verordening (EU) 2022/1925 van het Europees Parlement en de Raad van 14 september 2022 over betwistbare en eerlijke markten in de digitale sector, en tot wijziging van Richtlijnen (EU) 2019/1937 en (EU) 2020/1828 (digitaal marktenverordening) (PB L 265 van 12.10.2022, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1925/oj>).

- d) het bijstaan van de Commissie bij de voorbereiding van normalisatieverzoeken, de evaluatie van bestaande normen en de opstelling van gemeenschappelijke specificaties voor de uitvoering van de komende verordening;
- e) het bijdragen aan de verlening van technische ondersteuning, advies en instrumenten voor de oprichting en werking van testomgevingen voor AI-regelgeving en, in voorkomend geval, coördinatie met de nationale bevoegde autoriteiten die dergelijke testomgevingen opzetten;
- f) het uitvoeren van evaluaties en toetsingen van en het opstellen van verslagen met betrekking tot de komende verordening;
- g) het coördineren van de totstandbrenging van een doeltreffend governancestelsel, onder meer door de oprichting van adviesorganen op het niveau van de Unie voor te bereiden en de oprichting van relevante nationale autoriteiten en andere organen op nationaal niveau te monitoren;
- h) het verzorgen van het secretariaat voor het AI-comité en zijn subgroepen, en het verlenen van administratieve ondersteuning aan het adviesforum en het wetenschappelijk panel, indien van toepassing, onder meer door de administratieve structuur op te zetten, vergaderingen te organiseren en relevante documenten op te stellen; en
- i) het aanmoedigen en faciliteren van de opstelling van praktijkcodes en gedragscodes op het niveau van de Unie, rekening houdend met internationale benaderingen, en het monitoren van de uitvoering en evaluatie van gedragscodes.

Artikel 4

Samenwerking met belanghebbenden

1. Bij de uitvoering van zijn taken uit hoofde van artikel 3 werkt het Bureau samen met belanghebbenden, in overeenstemming met de toepasselijke mededingingsregels, door:
 - a) het oprichten van fora voor samenwerking tussen aanbieders van AI-modellen en -systemen om beste praktijken te bevorderen en bij te dragen aan de ontwikkeling van gedragscodes en praktijkcodes;
 - b) het regelmatig raadplegen van belanghebbenden, met inbegrip van deskundigen uit de wetenschappelijke gemeenschap en de onderwijssector, burgers, het maatschappelijk middenveld en sociale partners, in voorkomend geval, om input te verzamelen voor de uitvoering van zijn taken uit hoofde van artikel 3, lid 2;
 - c) het oprichten van een forum voor samenwerking met de opensourcegemeenschap met het oog op het identificeren en ontwikkelen van beste praktijken voor de veilige ontwikkeling en het veilige gebruik van opensource-AI-modellen en -systemen.

Artikel 5

Sectoroverschrijdende samenwerking binnen de Commissie

1. Het Bureau draagt bij tot de bevordering van acties en beleidsmaatregelen die de maatschappelijke en industriële voordelen van AI-technologieën benutten.
2. Dat houdt met name in dat het Bureau:
 - a) samenwerkt met andere relevante directoraten-generaal en diensten van de Commissie bij de uitvoering van zijn taken uit hoofde van artikel 2, met name met het Europees Centrum voor algoritmetransparantie wat betreft het evalueren en testen van AI-modellen en -systemen voor algemene doeleinden;
 - b) andere relevante directoraten-generaal en diensten van de Commissie ondersteunt om het gebruik van AI-modellen en -systemen als transformatieve instrumenten op de relevante beleidsterreinen van de Unie te faciliteren en het bewustzijn over opkomende risico's te vergroten.

Artikel 6

Interinstitutionele samenwerking

Bij de uitvoering van zijn taken uit hoofde van artikel 3 zet het Bureau passende vormen van samenwerking met de organen en instanties van de Unie op.

*Artikel 7***Internationale samenwerking**

1. Het Bureau draagt bij aan internationale samenwerking op het gebied van AI door de Commissie, inclusief beleid inzake innovatie en excellentie, met derde landen en internationale organisaties, met name door:
 - a) het bepleiten van verantwoord beheer van AI en het bevorderen van de Uniebenadering van betrouwbare AI;
 - b) het bijdragen aan internationale samenwerking in verband met regelgeving en governance op het gebied van AI;
 - c) het bijdragen aan de uitvoering van internationale overeenkomsten betreffende regels inzake AI, onder meer door ondersteuning aan de lidstaten te bieden.

*Artikel 8***Financiering**

1. Wat betreft ambtenaren die voor het Bureau werken, wordt voor de benodigde personele middelen een beroep gedaan op personeel van het directoraat-generaal dat reeds voor het beheer van de actie is toegewezen of binnen het directoraat-generaal is herverdeeld, met inachtneming van de budgettaire beperkingen, onverminderd de jaarlijkse toewijzingsprocedure.
2. Wat betreft extern statutair personeel dat voor het Bureau werkt, worden de personeelskosten gedekt door eenerschikking van de begrotingskredieten van de uitgaven voor administratieve ondersteuning van het programma Digitaal Europa.
3. De operationele uitgaven van het Bureau worden gedekt door de financiële middelen die zijn toegewezen aan specifieke doelstelling 2 "Artificiële intelligentie" van het programma Digitaal Europa.

*Artikel 9***Inwerkingtreding**

Dit besluit treedt in werking op 21 februari 2024.

Gedaan te Brussel, 24 januari 2024.

Voor de Commissie
Thierry BRETON
Lid van de Commissie